

Arkivnr: 2015/12790-4

Saksbehandlar: Knut Djuve

Saksframlegg

Saksgang

<u>Utval</u>	<u>Saknr.</u>	<u>Møtedato</u>
Utval for miljø og samferdsel		10.02.2016
Fylkesutvalet		24.02.2016

Høyring - innføring av flypassasjeravgift

Samandrag

Som følgje av Stortinget sitt vedtak 14. desember 2015 om flypassasjeravgift har Toll- og avgiftsdirektoratet sendt ut forslag til endring av forskrift 11. desember 2001 nr. 1451 om særavgifter. Endringa gjeld innføring av ei flypassasjeravgift på 80,- kr pluss mva. gjeldande frå 1. april 2016.

Innføring av den nye avgifta vil kunne få store konsekvensar for Stord lufthamn, og vil kunne medføre dyrare flyreiser og eit dårlegare rutetilbod.

Forslag til innstilling

- 1 Fylkesutvalet i Hordaland ser det som uheldig at det ikkje er gjennomført ei konsekvensanalyse av moglege samfunnsmessige, økonomiske og miljømessige konsekvensar før avgifta vert innført. Innføringa av denne avgifta bør difor utsettast til etter at ei slik konsekvensanalyse er gjennomført.
- 2 Innføring av den nye avgifta vil kunne få store konsekvensar for Stord lufthamn, som vil kunne miste ruteavgangar som følgje av nedgang i passasjergrunnlaget, og føre til dyrare flyreiser og eit dårlegare rutetilbod. I verste fall kan Stord lufthamn og Sunnhordland oppleve å stå utan flyrute til Oslo.

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Håkon Rasmussen
fylkesdirektør samferdsel

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Vedlegg

- 1 Høyringsnotat - Toll- og avgiftsdirektoratet
- 2 Høyringsuttaler frå Stord Lufthamn og Stord kommune
- 3 NHO - brev om høyring av ny flyskatt i Norge

Fylkesrådmannen, 22.01.2016

Innleiing

Som følge av Stortinget sitt vedtak 14. desember 2015 om flypassasjeravgift har Toll- og avgiftsdirektoratet sendt ut forslag til endring av forskrift 11. desember 2001 nr. 1451 om særavgifter. Endringa gjeld innføring av ei flypassasjeravgift på 80,- kr pluss mva. gjeldande frå 1. april 2016.

Høyringsfrist er sett til 21. februar 2016.

Innretning av avgifta

Flypassasjeravgifta skal betalast med ein sats på kr 80 eks. mva i 2016. Avgifta vil gjelde for all flyging frå norske lufthamner etter 1. april 2016. Det er ikkje differensiering mellom flygingar til innanlands eller utanlands destinasjon, flygingar av ulik lengde, kva klasse passasjeren flyg på (økonomi/ business), vekta på flyet m.m..

Avgiftsplikta omfattar all flyging som ikkje kan reknast som militærflyging eller flyging i rednings-, naudhjelps- eller ambulanseteneste. Avgifta gjeld flygingar frå norske lufthamner. Lufthamner på Svalbard og Jan Mayen er ikkje sett på som norske lufthamner. Det same gjeld innretningar på norsk kontinentalsokkel. Departementet skal vurdere nærare om det er behov for å definere kva som er sett på som lufthamn.

Etter Stortinget sitt avgiftsvedtak er det gitt fritak frå avgifta for tre grupper passasjerar: flyselskapet sine tilsette på tenestereise, barn under 2 år og transitt- og transferpassasjerar. Føremålet med fritak for transitt- og transferpassasjerar er at det berre skal betalast avgift ein gong for kvar reise, sjølv om reisa består av fleire delstrekningar, der passasjerar landar ein eller fleire gonger og eventuelt bytter fly undervegs. Transittflyging er definert til å vere påfølgjande flyging med same fly. Transferflyging er påfølgjande flyging med anna fly. Ein rundtur som t.d. Oslo – Bergen – Oslo er ikkje rekna som transitt- eller transferflyging.

Fritaket for transitt- og transferpassasjerar vil gjelde både for passasjerar som begynner si reise i Norge og for passasjerar som begynner si reise i eit anna land. Det er presisert at første flyging er avgiftspliktig dersom ho startar frå norsk lufthamn og at det er dei påfølgjande flygingane som er fritekne for avgift. Dette inneber at for ein passasjer som begynner på reisa si t.d. i Stord, mellomandar i Oslo og deretter flyg til København, skal det berre betalast avgift når passasjeren går om bord i Stord. For passasjerar som startar reisa si utlandet, medfører fritaket at det ikkje skal betalast avgift i Norge.

Avgifta vil gje auka pris på flybillettar, noko som kan redusere tal flyreiser. Effekten av dette er usikker. I følge Universitetet i Nordland og Handelshøgskulen i Bodø kan ein auke på billettprisen med ein prosent medføre ein reduksjon i tal flyreiser på mellom 0,6 og 1,5 prosent. Transportøkonomisk institutt har berekna at ein auke i tur-retur billettpris med 1 prosent vil redusere tal fritidsreiser til og frå utlandet med 0,3 – 1 prosent.

Det er lagt opp til kompensasjonar etter avtalar om statleg kjøp av innanlandske flyreiser. Avgifta kan medføre ein prisauke for flybillettar med opp mot 88 kroner pr. reise (inkl. 10 prosent mva.) dersom avgifta gjev fullt utslag i billettprisane. For reiser til utlandet vil maksimal prisauke vere 80 kroner. I følge Toll- og avgiftsdirektoratet vil det vere opp til flyselskapa i kva grad avgifta skal leggest på billettprisen. Det er dermed usikkert kor stor verknad avgifta vil få på billettprisen i praksis. Flyruter som er omfatta av ordninga med statleg kjøp av innanlandske flyruter vil i stor grad bli skjerma frå prisauke som følge av avgifta, sidan det er lagt opp til ei kompensasjonsordning på staten sine avtalar om kjøp av flyruter (FOT-ruter).

Andre opplysningar

I brev av 22.12.15 til fylkeskommunane, ser NHO Luftfart på regionale konsekvensar med innføring av ein ny flyskatt (flypassasjeravgift). NHO Luftfart peikar på at ei flyseteavgift på 88 kr inkl. mva. i utgangspunktet vil bety ein prissvekst på om lag 10 prosent i snitt på flyprisar innanlands. For utlandsflygingar blir situasjonen ein litt anna, då avgifta berre vert sett på flygingar ut av Norge. Denne avgifta vil heller ikkje bli momsbelagt. NHO Luftfart konkluderer med at det er norsk innanriks luftfart som vil ta den største belastninga med innføring av denne avgifta. Avgiftsauken vil ramme lønsemda til flyselskapa hardt, noko som kan gje kutt i dei minst lønnsame flyrutene.

NHO Luffart stiller seg kritisk til innføringa av denne avgifta, då den vil gje negative ringverknader for dagens flytilbod i Norge. Stortinget sitt vedtak om innføring av denne avgifta vart gjort utan nokon form for prosess/konsekvensanalyse av moglege samfunnsmessige, økonomiske og miljømessige konsekvensar på førehand. Innføringa av denne avgifta bør difor utsettast til etter at ei slik konsekvensanalyse er gjennomført.

NHO Luffart er også kritisk til at denne avgifta ikkje skal leggest på transfer/transittreiser dersom ein reisande kjøper gjennomgåande billett. Dette vil vere svært konkurransevridande då dette favoriserer selskap som tilbyr gjennomgåande billetter gjennom såkalla «interline-samarbeid» (på innanlandsmarknaden er det berre SAS og Widerøe som sel gjennomgåande billetter i dag).

NHO Luffart peiker også på at ruter innanfor FOT ordninga vil bli skattebelagt, men kompensert av Samferdsledepartementet. Billettprisane på flyruter innan FOT-systemet kan dermed oppretthaldast uendra.

NHO Luffart har kostnadsrekna den nye avgifta til 1,2 mrd. kr pr. år på innanriks flyreiser. Dette kan medføre ein vesentleg reduksjon i transportstandarden. Særleg utsett er område med eit svakt trafikkgrunnlag og dårleg lønsemd. Dette er ofte område med dårlege alternative transporttilbod. Flyselskapa har allereie varsla at denne avgifta vil kunne gje ein vesentleg nedgang i produksjonen.

Høyringar frå Stord Lufthamn og Stord kommune

Stord Lufthamn, Sørstokken er uroa for at den nye avgifta vil medføre rutekutt på strekninga Stord-Oslo v.v. Danish Air Transport AS truar med å redusere talet avgangar på strekninga, og ein fryktar at avgifta i verste fall kan medføre at lufthamna står utan flyrute til Oslo.

Stord kommune er også kritisk til avgifta, og at den er innført utan at det er gjennomført nokon form for prosess/høyring eller konsekvensvurdering. Kommunen krev som eit minimum at avgifta ikkje vert innført før konsekvensane er vurderte.

Fylkesrådmannen sine kommentarar

Flypassasjeravgifta blir innført utan at det på førehand er gjennomført ei vurdering/kartlegging av dei regionale konsekvensane av denne nye avgifta. Utgangspunktet for avgifta er miljørelatert, truleg med mål om å få redusert flytrafikken. Slik sett treng ikkje avgifta vere negativ, men det er likevel uheldig at konsekvensane av ei slik avgift ikkje vert kartlagt før den vert innført. I den samanheng viser fylkesrådmannen til NHO Luffart sitt brev som peiker på regionale konsekvensar ved innføring av avgifta.

I Hordaland er det særleg Stord Lufthamn som kan bli råka av avgifta. Danish Air Transport AS har som einaste aktør ei kommersiell flyrute mellom Stord Lufthamn og Oslo. Danish Air Transport AS truar med å redusere talet avgangar på strekninga Stord-Oslo som følgje av avgifta, og det kan ifølgje Stord Lufthamn i verste fall medføre at lufthamna står utan flyrute til Oslo, med dei negative verknadene dette vil ha for næringslivet og dei reisande på Stord og i Sunnhordland.